

Thuiszitters, sneller terug naar school

Bevindingen dossieronderzoek thuiszitters 2010

Colofon

Opdrachtgever:	Ingrado
Financiële steun:	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Uitvoering onderzoek:	Jan van Eekelen (LoBoRoN)
Redactie:	Hans Lanser
Begeleiding:	Pieter Schoenmakers (Ingrado) Marlies Schouten (OCW) Cynthia van Rijbroek (OCW) Desirée Kwant (Herstart) Corine van Helvoirt (WEC-Raad) Bart van Kessel (Gedragswerk) Johan Gadella (Onderwijsconsulenten)

Johan de Wittlaan 141
Postbus 5113, 6802 EC Arnhem
T (026) 351 80 98
F (026) 443 40 94
info@ingrado.nl
www.ingrado.nl

Voorwoord

Het is voor kinderen en jongeren zeer belangrijk dat zij onderwijs volgen. Het bepaalt hun kansen op de arbeidsmarkt en hun verdere leven. Verzuim dient dan ook zoveel mogelijk vermeden te worden. De Leerplichtwet geeft aan wat geoorloofd en wat ongeoorloofd is.

Enkele jaren geleden kwamen er signalen dat een vrij grote groep jongeren langer dan enkele weken ongeoorloofd zou verzuimen. Ingrado heeft daarop het initiatief genomen om te onderzoeken wat de omvang van die groep echt is. Inmiddels bestaat daarover duidelijkheid. Het gaat om ongeveer 2.500 leerplichtigen die gemiddeld 6 maanden verzuimen.

De omvang en duur van het verzuim zijn voldoende redenen om te bezien of daaraan niet wat gedaan kan worden. Ingrado wil graag weten welke mogelijkheden er voor leerplichtambtenaren zijn om het thuiszitten terug te dringen. Dit geldt vooral wat betreft de duur. Verzuim is soms moeilijk te vermijden, maar dient dan wel zo kort mogelijk te zijn.

Ingrado heeft daarom in afstemming met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dossiers van 110 thuiszitters laten onderzoeken. Het bleek een ingewikkelde klus. De achtergronden, problemen en aanpakken zijn zeer divers. Het onderzoek heeft evenwel een rijkdom aan gegevens opgeleverd. Op basis daarvan zijn enkele opmerkelijke constatering te doen. Er zijn factoren die in de macht van leerplichtambtenaren liggen om te beïnvloeden.

Voor Ingrado geeft het onderzoek handvatten om de leerplichtambtenaren verder te ondersteunen in hun taakuitoefening. Zij beveelt niet alleen haar eigen achterban aan om kennis te nemen van de bevindingen van het onderzoek, maar ook gemeenten, scholen en ketenpartners. Op die manier kan het verzuim worden teruggedrongen.

Wij zijn Jan van Eekelen zeer erkentelijk voor alle inspanningen om de vele divers samengestelde dossiers vergelijkbaar te maken en tot algemene bevindingen te komen. Bovendien en in het bijzonder spreken wij onze dank uit aan de gemeenten die hun medewerking hebben verleend.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Carry Roozemonde', written over a horizontal line.

Carry Roozemonde
Voorzitter Ingrado
December 2010

Managementsamenvatting

Jaarlijks verzuimt een groep van ongeveer 2.500 jongeren zonder toestemming langer dan een maand van school. Het gaat om gemiddeld één thuiszitter per 6.000 inwoners of één per 1.000 leerplichtigen. De thuiszitters volgen gemiddeld gedurende 6 maanden geen onderwijs. Zo blijkt uit onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd.

Ingrado heeft nu onderzoek uitgevoerd naar de factoren die van invloed zijn op dit verzuim, met name de duur ervan. Er is daarbij vooral gekeken naar factoren, waaraan de leerplichtambtenaren iets zou kunnen doen. De bestudering van dossiers van 110 thuiszitters in verschillende gemeenten heeft een rijkdom aan materiaal opgeleverd.

Opmerkelijke bevindingen zijn:

- 1 Het langdurig verzuim begint in bijna de helft van de gevallen zonder dat er eerdere meldingen van ongeoorloofd verzuim zijn geweest.
- 2 Het thuiszitten speelt in sterke mate bij jongeren in de leeftijd van 13 jaar, vlak na de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs.
- 3 Er blijkt sprake te zijn van zeer uiteenlopende problemen bij de thuiszitters. In de meeste gevallen is er sprake van meer problemen tegelijk.
- 4 Het ontbreekt aan het begin van het traject in de meeste gevallen aan een heldere probleemanalyse.
- 5 In de helft van gevallen is de casus in het zorg- en adviesteam (ZAT) besproken.
- 6 Verschillende instanties hebben ieder hun eigen tijd nodig voor analyse en oplossing, de klok tikt ondertussen door.
- 7 De samenstelling en compleetheid van dossiers wisselt sterk, hetgeen een signaal kan zijn van de onderhavige problematiek. Dit alles maakt het mogelijk moeilijk snel inzicht te krijgen in de voortgang en het dossier over te dragen.

De belangrijkste aanbeveling naar aanleiding van het onderzoek is dat de leerplichtambtenaar nadrukkelijker aandacht aan de regie moet besteden. De verschillen in oorzaken van de problematiek en de betrokkenheid van vele partijen vraagt om een aanpak voor ieder geval afzonderlijk. Daarbij is aandacht voor een snelle probleemanalyse, bespreking in het ZAT en het goed bijhouden van het dossier en bewaking van actiepunten gewenst.

In het bijzonder mag extra aandacht worden besteed aan jongeren die de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs maken. Een zorgvuldige overdracht is van groot belang, omdat het gevaar van zeer langdurig thuiszitten bij deze categorie het grootst is en tegelijk mogelijk gemakkelijk te voorkomen is.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Managementsamenvatting	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	7
2 Thuiszitten; jongeren met zeer verschillende problemen	8
3 Grote verschillen in duur, overstapproblematiek	9
4 Verzuimverleden, voor de helft van de thuiszitters niet	10
5 Aanpak kan nog zoveel beter	11
5.1 Probleemanalyse	11
5.2 Bespreking in Zorg- en adviesteam (ZAT)	12
5.3 Proces-verbaal	13
5.4 Dossiervorming	13
6 Nadrukkelijker aandacht voor regie gewenst: aanbevelingen	14
Bijlage:	
Aanvullende onderzoeksgegevens	15

Thuiszitter

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen 5 en 18 jaar die zonder geldige reden (zoals ziekte) meer dan 4 weken verzuimt. Ook jongeren van 16 en 17 jaar die kwalificatieplichtig zijn worden als thuiszitter aangemerkt, als het thuiszitten begonnen is tijdens inschrijving in het voorgezet onderwijs en zij geen werk hebben en op geen enkele manier toewerken om weer naar school te gaan. Degenen die op grond van de Leerplichtwet ontheven zijn van de verplichting tot inschrijven bij een onderwijsinstelling vallen niet onder de definitie.

1 Inleiding

Er is in Nederland een groep leerplichtige jongeren¹ die langer dan een maand zonder toestemming van school verzuimt. Ingrado heeft de afgelopen jaren onderzoek² gedaan naar de omvang daarvan. Het blijkt dat er ongeveer 2.500 van deze zogeheten thuiszitters per jaar zijn. Dit is één thuiszitter per 6.000 inwoners of één per 1.000 leerplichtigen. Iedere dag van het jaar verzuimen 800 tot 1.100 jongeren langdurig ongeoorloofd van school. De komende jaren zal de dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) het aantal thuiszitters blijvend volgen. Dan zal blijken hoe de omvang zich ontwikkelt.

Er zijn geen aanwijzingen dat het aantal thuiszitters direct beïnvloed kan worden. Anders ligt dit voor de verzuimduur. Die is gemiddeld zes maanden. De verschillen in de verzuimperiode tussen thuiszitters zijn echter zeer groot. Dit is aanleiding te vermoeden dat er factoren zijn die van invloed zijn op de duur van het verzuim. Door het opsporen van die factoren kunnen maatregelen getroffen worden om het verzuim zo kort mogelijk te houden.

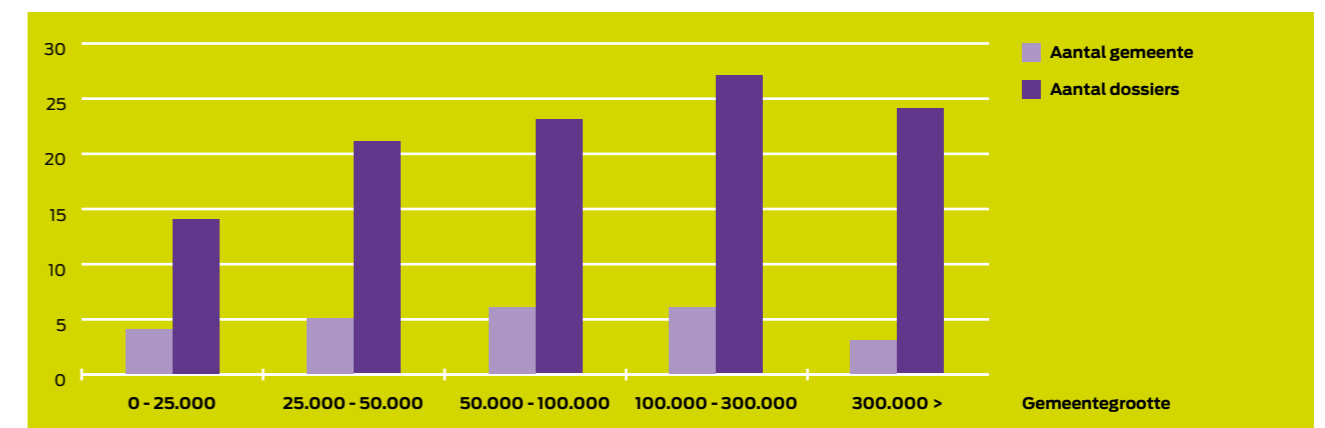
Ingrado heeft daarom in overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) besloten onderzoek te verrichten naar de duur van het verzuim. Zij heeft zich daarbij vooral gericht op factoren die voor leerplichtambtenaren van belang zijn en door hen beïnvloed kunnen worden.

Weliswaar speelt bij de duur van het verzuim de snelheid waarmee scholen, hulpverlenings-, advies- en rechtsprekende organisaties handelen een rol, maar het is aan die organisaties om de wacht- en behandelzeiten tot een minimum te beperken. De leerplichtambtenaren kunnen hen daarop geloofwaardig aanspreken als zij de eigen taak ten volle hebben ingevuld.

De belangrijkste bevindingen van het onderzoek worden hier gepresenteerd. Aanvullende gegevens zijn te vinden in de bijlage.

Het onderzoek bestond uit de bestudering van dossiers van 110 thuiszitters uit 24 gemeenten, representatief voor de gemeenten in Nederland.

Tabel 1: Verdeling onderzochte dossiers over gemeenten

¹ Onder jongeren worden ook kinderen verstaan

² 'Verslag thuiszittersonderzoek Ingrado 2007-2009' en 'Thuiszittersonderzoek Ingrado 2008-2009'

2 Thuiszitten; jongeren met zeer verschillende problemen

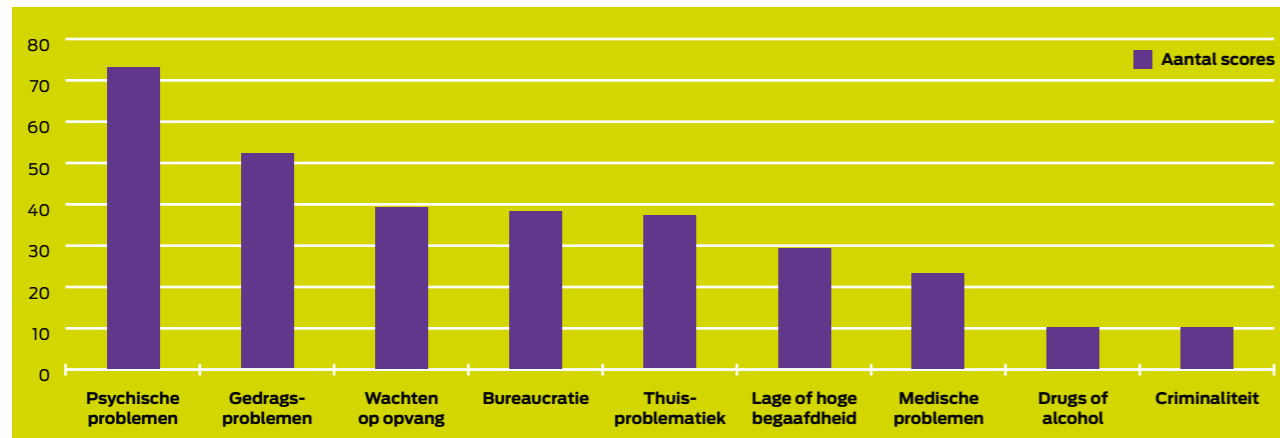
De omvang van de groep thuiszitters is ongeveer 2.500 op jaarbasis. Iedere dag van het jaar zitten tussen de 800 en 1.100 jongeren langdurig thuis.

De groep bestaat ongeveer voor twee derde uit jongens en voor een derde uit meiden. Deze verhouding lijkt redelijk constant. Diverse onderzoeken die in de afgelopen jaren zijn uitgevoerd, komen tot min of meer dezelfde verdeling.

De gemiddelde leeftijd van de thuiszitters in het onderzoek is 14,4 jaar. Het merendeel heeft in ieder geval de leeftijd van het voortgezet onderwijs, ruim 86 procent.

De problematiek van de thuiszitters is bijzonder divers. Ieder geval is uniek. In het overgrote deel is er sprake van meer problemen tegelijk. Het onderzoek leert dat er gemiddeld drie problemen per thuiszitter spelen. Slechts 16 procent van de thuiszitters in het onderzoek heeft met één soort problematiek te maken. Dit sluit aan bij de conclusies van eerdere onderzoeken.

Tabel 2: Achterliggende problemen

In het onderzoek is geen direct verband vastgesteld tussen één of meer specifieke factoren en de duur van het thuiszitten. Er spelen blijkbaar ook andere zaken een rol.

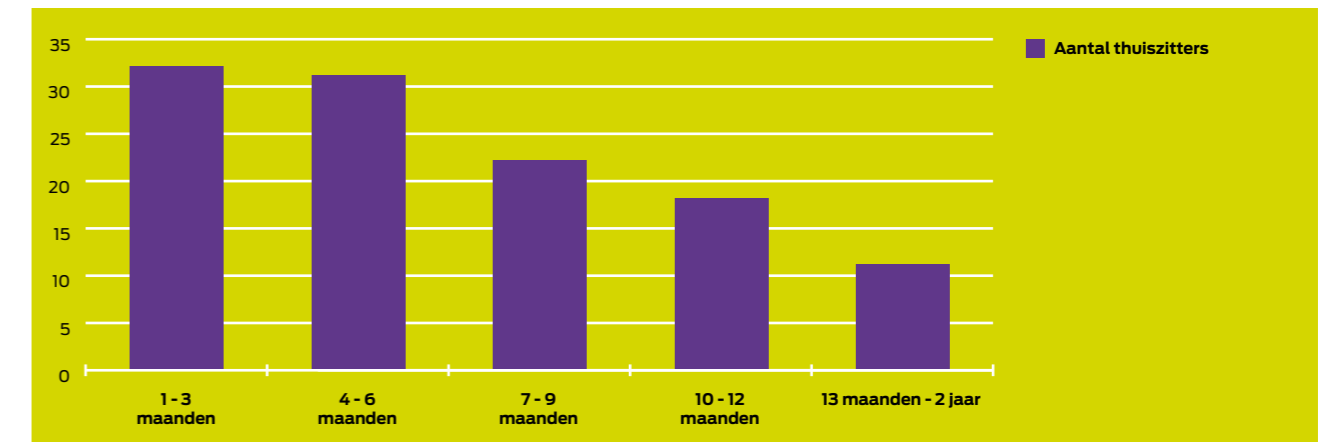
Eén of meer problemen behoeven niet te leiden tot de lange duur van het verzuim. Vaak speelt de manier waarop jongeren en hun ouders ermee omgaan een rol, alsmede de tijd die verstrijkt als niet direct een passende oplossing wordt aangeboden. Zo kan het gebeuren dat een jongere kampt met psychische of gedragsproblemen, maar dat dat in eerste instantie ontkend wordt door de leerling en zijn ouders. Of er wordt door scholen en hulpverleners gezocht naar een onderwijsoplossing die past bij de capaciteiten van de jongere, maar niet aansluit bij zijn interesses.

De aanpak vraagt daarom in ieder geval telkens maatwerk en is vanwege de combinatie van problemen vaak complex.

3 Grote verschillen in duur, overstap-problematiek

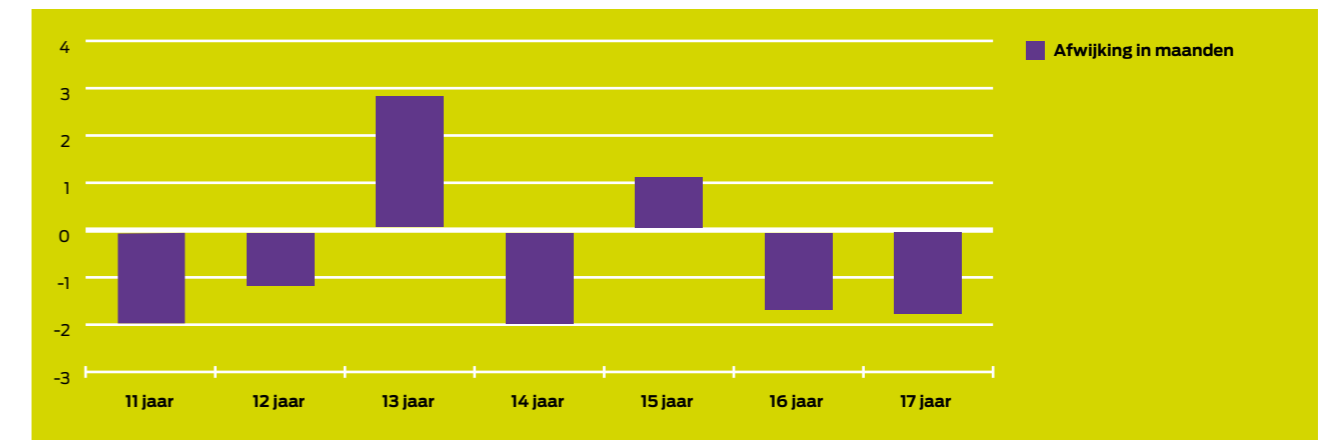
De jongeren in het onderzoek blijken gemiddeld 6 maanden verzuimd te hebben. De verschillen zijn groot. Zo is van een derde van de thuiszitters de problematiek binnen drie maanden opgelost, 10 procent heeft echter meer dan een jaar nodig om weer onderwijs te gaan volgen.

Tabel 3.1: Duur thuiszitten

Opvallend is dat de verzuimduur sterk wisselt per leeftijd. De duur van het thuiszitten is voor jongeren in de leeftijd van 13 tot 15 jaar beduidend langer dan voor andere jongeren. De groep van dertienjarigen is een absolute uitschieter. Het gaat hier om jongeren die net de overstap hebben gemaakt van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Deze overstap blijkt soms een moeilijke opgave.

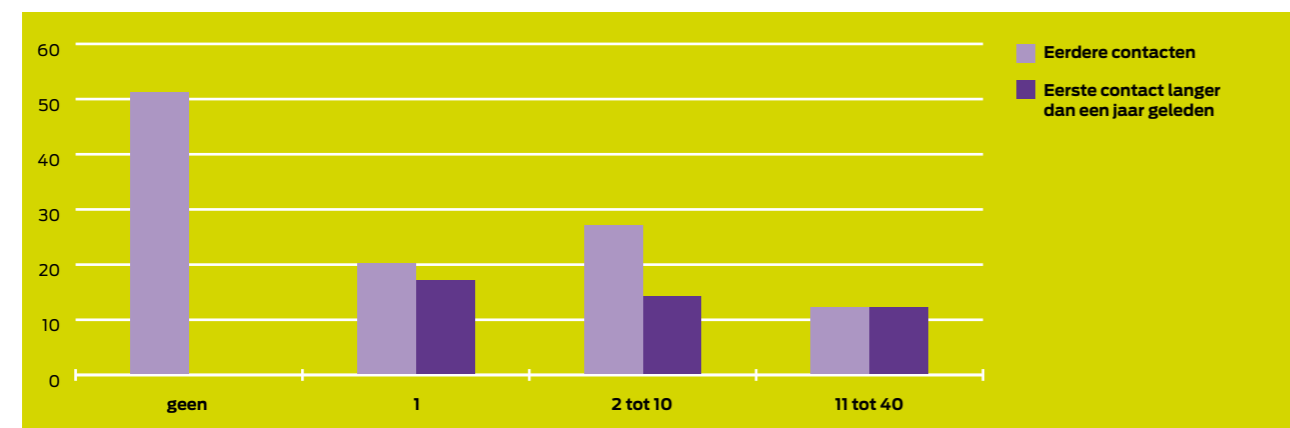
Tabel 3.2: Afwijking van gemiddelde duur in maanden

4 Verzuimverleden, voor de helft van de thuiszitters niet

Het onderzoek maakt duidelijk dat 47,2 procent van de onderzochte dossiers van de thuiszitters niet eerder contact heeft gehad met leerplicht. Iets meer dan de helft is al een of meer keer bij leerplicht gemeld voorafgaand aan het thuiszitten. Thuiszitten kan dus voorkomen zonder dat voorafgaand signalen bij leerplicht zijn binnengekomen. Maar tegelijkertijd is er een grote groep die al eens met leerplicht in aanraking is geweest.

Tabel 4: Eerdere contacten met leerplicht

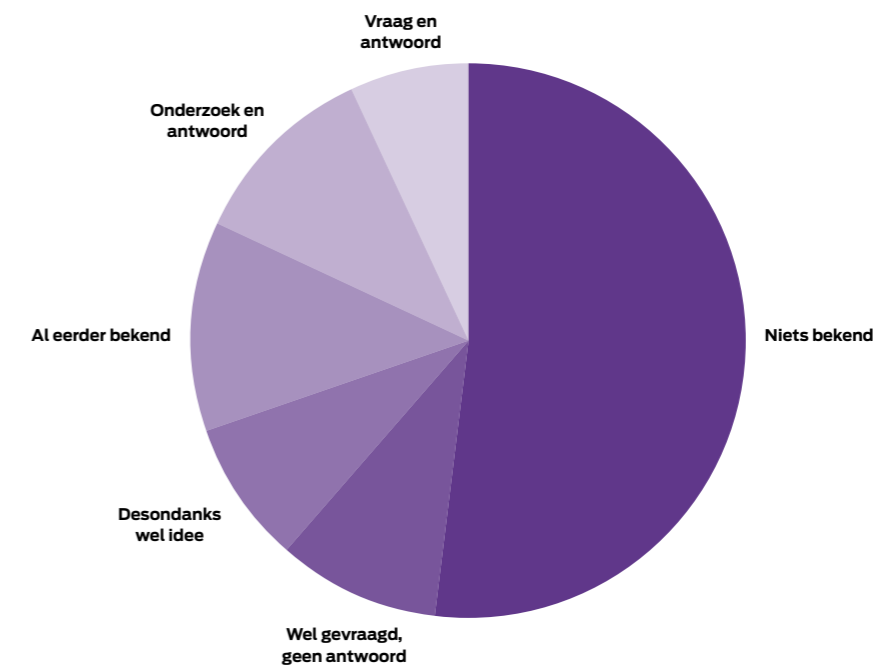
5 Aanpak kan nog zoveel beter

De afgelopen jaren is steeds meer aandacht gekomen voor de leerplicht. De inzet van leerplichtambtenaren is versterkt. Er wordt hard gewerkt aan een professionele en effectieve aanpak. De leerplichtambtenaar kan vanuit zijn rol vooral stimuleren en handhaven. Het is van belang dat hij eerst die eigen rol goed invult alvorens anderen aan te kunnen spreken op hun functioneren. Het onderzoek geeft aan dat er verbeteringen mogelijk zijn.

5.1 Probleemanalyse

De problematiek van de thuiszitters is in de regel ingewikkeld. Anders zou het verzuim ook niet zo lang duren. Verwacht mag dan worden dat in alle gevallen aan het begin van de verzuimperiode een analyse van het probleem wordt gemaakt. Het gaat daarbij niet alleen om een beeld van de specifieke problemen van jongeren, maar juist ook van belemmeringen die een snelle terugkeer naar school in de weg staan. Dit blijkt echter niet zo te zijn. In meer dan de helft van de gevallen ontbreekt die probleemanalyse.

Diagram 5.1: Diagnose

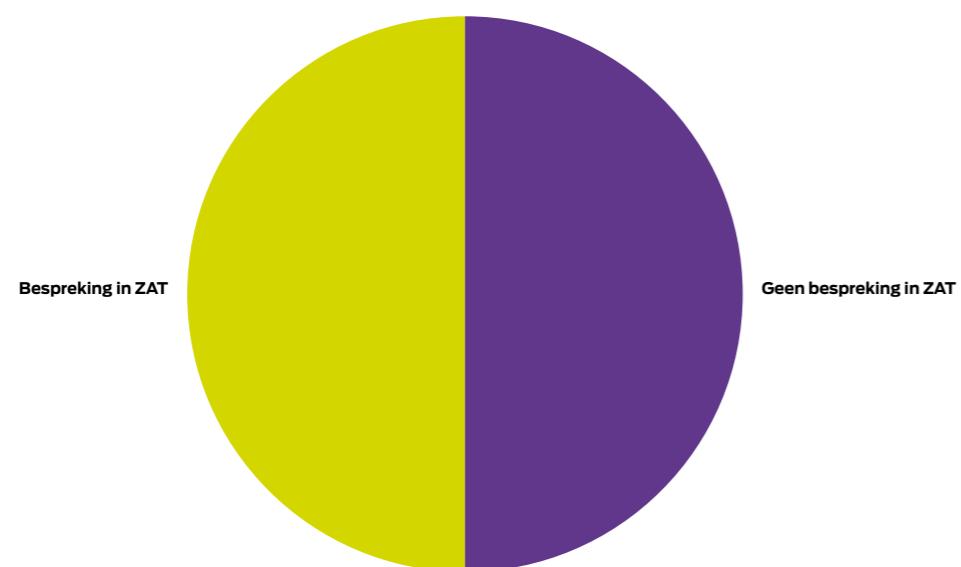
5.2 Bespreking in Zorg- en adviesteam (ZAT)

Het is opmerkelijk dat in de helft van de gevallen geen bespreking heeft plaatsgevonden in een ZAT, het multidisciplinair overleg binnen de school of daarbuiten, bij de gemeente, in de buurt of bij Justitie. De kern van dit overleg is om vanuit verschillende invalshoeken en met diverse instanties snel gezamenlijk oplossingen te vinden. De laatste jaren is binnen het onderwijs veel energie gestoken in de oprichting van zorg- en adviesteams.

Verwacht zou mogen worden dat vanwege de problematiek van een thuiszitter school, leerplicht of een andere instantie toch na enkele weken een poging onderneemt zijn problematiek in een ZAT te bespreken.

Indien er bespreking in het ZAT plaatsvindt dan worden in beperkte mate de thuiszitter zelf dan wel de ouders betrokken.

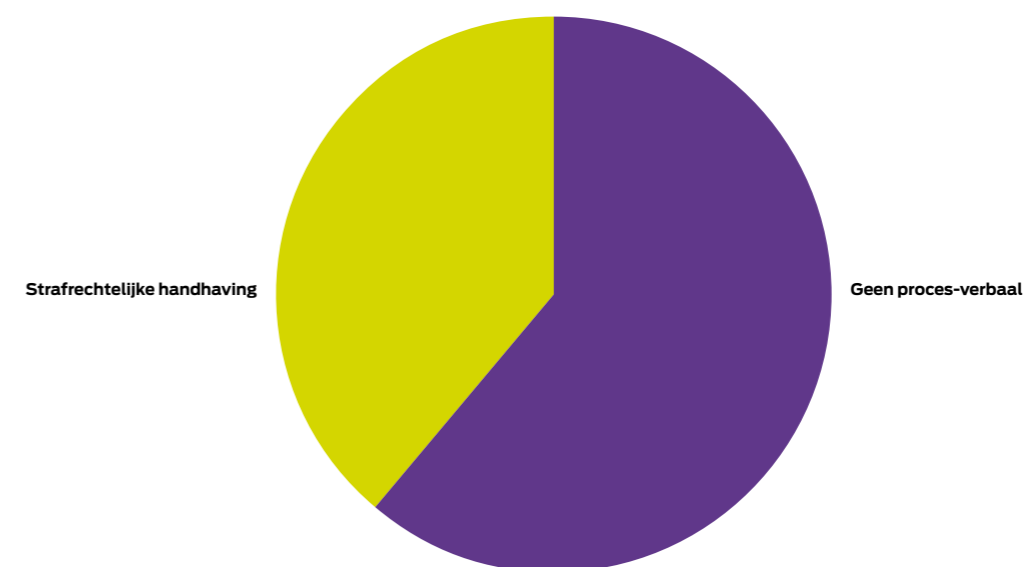
Diagram 5.2: Bespreking in Zorg- en adviesteam

5.3 Proces-verbaal

De problematiek van de thuiszitters is vaak complex en zorg gerelateerd. Verwijtbaarheid van het verzuim aan jongere en ouders is lang niet altijd aanwezig. Er kan sprake zijn van een zekere onmacht om problemen zelf op te lossen. Desondanks wordt in ongeveer 40 procent van de gevallen gebruik gemaakt van het strafrechtelijk instrumentarium, variërend van een waarschuwing tot strafoplegging.

Diagram 5.3: Acties proces-verbaal

5.4 Dossiervorming

De leerplichtambtenaar registreert in beginsel alle contacten en acties. Van ieder inkomend en uitgaand telefoontje, e-mail, brief, verzuimmelding, bespreking op een zorg- en adviesteam, justitieel overleg, buurtnetwerkoverleg, en niet te vergeten de persoonlijke gesprekken op kantoor en tijdens huisbezoeken, wordt idealiter een aantekening gemaakt. Deze wordt opgeslagen in het digitale dossier. Daarbij wordt in principe informatie over aard van het contact, de inhoud, datum en dergelijk toegevoegd. Dit alles maakt het mogelijk snel inzicht te krijgen in de voortgang en het dossier over te dragen. Juist bij langdurig verzuim is dit van belang.

In het dossieronderzoek werd nogal eens accurate en volledige informatie gemist. Er kon ook niet eenvoudig een indruk verkregen worden van de chronologie en dynamiek van het dossier. In de meeste geautomatiseerde systemen die gemeenten gebruiken bestaat de mogelijkheid om uitgebreid te registreren, maar die wordt niet ten volle benut. Bovendien worden ook niet alle contacten geregistreerd.

6 Nadrukkelijker aandacht voor regie gewenst: aanbevelingen

De belangrijkste aanbeveling naar aanleiding van het onderzoek is dat de leerplichtambtenaar nadrukkelijker aandacht aan de regie moet besteden. De verschillen in oorzaken van de problematiek en de betrokkenheid van vele partijen vraagt om een aanpak voor ieder geval afzonderlijk.

Dit vereist tenminste:

- Dat dossiers steeds volledig en actueel zijn, waardoor ook bij wisselingen van de behandelend ambtenaar duidelijk is wat de stand van zaken is en welke acties afgesproken zijn.
- Dat er reeds bij de start een probleemanalyse wordt gemaakt, die niet alleen ingaat op factoren betreffende de persoon, maar ook op de factoren die van invloed zijn op het snel tot stand komen van oplossingen.
- Het vaker en sneller inbrengen van casussen in multidisciplinaire overleggen en bewerkstelligen dat concrete afspraken worden gemaakt.

In het bijzonder mag extra aandacht worden besteed aan jongeren die de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs maken. Een zorgvuldige overdracht is van groot belang, omdat het gevaar van zeer langdurig thuiszitten bij deze categorie het grootst is en tegelijk mogelijk gemakkelijk te voorkomen is.

Bijlage: Aanvullende onderzoeksgegevens

Ingrado heeft onderzoek gedaan naar de factoren die van invloed zijn op het verzuim van jongeren die langer dan een maand van school verzuimen, de zogeheten thuiszitters. Er is met name gekeken naar factoren die door leerplichtambtenaren beïnvloed kunnen worden om het verzuim te beperken. De achtergronden en uitkomsten van het onderzoek zijn beschreven in de rapportage 'Bevindingen Ingrado dossieronderzoek thuiszitters 2010'. Deze bijlage bevat aanvullende informatie uit het onderzoek die aanleiding kan geven tot verder onderzoek.

Het onderzoek was gebaseerd op de volgende vraag:

Welke specifieke aanwijzingen kunnen de leerplichtambtenaar in geval zij/hij geconfronteerd wordt met een thuiszitter helpen de duur van het thuiszitten te bekorten?

Om inzicht te krijgen in de factoren is onderzoek gedaan naar de dossiers van 110 thuiszitters. Deze zijn uitgebreid bestudeerd. De notities, aantekeningen, mails, brieven en schriftelijke documenten zijn beoordeeld aan de hand van de elementen die in de aanpak van de leerplichtambtenaren een rol spelen. Acties en oordelen zijn waar mogelijk gescoord.

Spreiding thuiszitters over gemeenten

De dossiers waren afkomstig uit 24 gemeenten. Het startpunt vormde de groep gemeenten van het Thuiszittersonderzoek Ingrado 2008-2009 aangevuld met enkele nieuwe gemeenten. Er is naar gestreefd om bij de verdeling van dossiers over de gemeenten zoveel mogelijk dezelfde verdeling te hanteren als de verdeling van de 1.632 thuiszitters in het onderzoek van 2009. Het gaat om een representatieve afspiegeling.

Tabel 1: Spreiding van thuiszitters over gemeenten naar omvang in 2010 vergeleken met 2009

Gemeentegrootte	2010			2009		
	Gemeenten	Dossiers/ thuiszitters	%	Gemeenten	Thuiszitters	%
0 - 25.000	4	14	12,7	6	205	12,6
25.000 - 50.000	5	21	19,1	5	217	13,3
50.000 - 100.000	6	24	21,8	5	324	19,9
100.000 - 300.000	6	27	24,5	6	504	30,9
300.000 >	3	24	21,8	3	382	23,4
Totaal	24	110	100	25	1.632	100

In tabel 2 staat de verdeling van thuiszitters naar leeftijd per grootteklasse van gemeenten.

Tabel 2: Spreiding van thuiszitters in leeftijd over gemeenten naar omvang

Gemeentegrootte	Leeftijd										Totaal
	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	17 jaar	18 jaar	
0 - 25.000				1	1	2	5	1	2	2	14
25.000 - 50.000					3	3	4	4	4	3	21
50.000 - 100.000				4	1	6	5	6	2		24
100.000 - 300.000		1	4	2	5	2	3	5	4	1	27
300.000 >	1			2	3	4	4	7	3		24
Totaal	1	1	4	9	13	17	21	23	15	6	110

Leeftijd is genomen in het midden van de periode van thuiszitten

Man/vrouw

In het onderzoek zijn de dossiers van 73 jongens (66,4 procent) en 37 meiden (33,6 procent) betrokken.

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de thuiszitters was 14,4 jaar. Het merendeel had de leeftijd van het voortgezet onderwijs.

Tabel 3: Thuiszitters naar leeftijd in aantallen en procenten

Leeftijd	Aantal	Percentage	Basis- en voortgezetonderwijs	%
9 jaar	1	0,9		
10 jaar	1	0,9		
11 jaar	6	5,5		
12 jaar	7	6,4	BO-leeftijd	13,6
13 jaar	19	17,3		
14 jaar	18	16,4		
15 jaar	21	19,1		
16 jaar	18	16,4		
17 jaar	16	14,5		
18 jaar	3	2,7	VO-leeftijd	86,4
Totaal	110	100,0		100,0

De leeftijd is gekozen aan het begin van het thuiszitten

Schoolwisselingen

Een groot aantal thuiszitters heeft op meer scholen voor (speciaal) basisonderwijs ingeschreven gestaan. In tabel 4 wordt een overzicht gegeven. Een voorbeeld: 27 thuiszitter zijn ingeschreven geweest op twee basisscholen, waarvan drie bovendien ook op een school voor speciaal basisonderwijs.

Tabel 4: Aantal scholen voor (speciaal) basisonderwijs waarop thuiszitter is ingeschreven geweest

Basisscholen	Scholen speciaal basisonderwijs					Totaal	%
	Geen	1	2	3	4		
1	40	4		1	1	46	41,8
2	24	3				27	24,5
3	12		1			13	11,8
4	4					4	3,6
Onbekend	16	1	2	1		20	18,2
Totaal	96	8	3	2	1	110	100,0

Tabel 5 laat zien op hoeveel scholen voor voortgezet onderwijs (VO) de thuiszitter voor het verzuim ingeschreven heeft gestaan. Meer dan 37 procent is op meer dan één school ingeschreven geweest.

Tabel 5: Aantal scholen voor voortgezet onderwijs waarop thuiszitter is ingeschreven geweest

Scholen voor VO	Aantal	%
1	42	38,2
2	29	26,4
3	6	5,5
4	6	5,5
Onbekend*	27	24,5
Totaal	110	100,0

* De leerplichtambtenaren registreren alleen of een jongere ingeschreven staat

Verzuimduur

De 110 jongeren blijken gemiddeld 202 dagen te hebben thuisgezeten. Bij een tiental jongeren was sprake van twee of drie periodes van thuiszitten. Ruim de helft van de dossiers is na 6 maanden opgelost. Na een jaar was 90% opgelost. Voor de resterende 10% was tot tot 2 jaar nodig.

Tabel 6: Verzuimduur in maanden

Duur	Aantal
1 - 3 maanden	32
4 - 6 maanden	31
7 - 9 maanden	22
10 - 12 maanden	14
13 maanden - 2 jaar	11
Totaal	110

Er zijn verschillen in verzuimduur van thuiszitter tussen verschillende groepen gemeenten. In gemeenten tot 25.000 inwoners was de verzuimduur van thuiszitters gemiddeld ongeveer twee maanden korter dan die in de categorie gemeenten van 100.000 tot 375.000 inwoners.

Tabel 7: Gemiddelde verzuimduur naar gemeentegrootte

Gemeentegrootte	Gemiddelde duur (in dagen)
0 - 25.000	
25.000 - 50.000	182
50.000 - 100.000	215
100.000 - 300.000	232
300.000 >	194
Totaal	202

Contacten

De leerplicht legt en onderhoudt contact met jongeren, ouders, scholen en andere instanties om een oplossing te vinden voor het schoolverzuim. Tabel 8 geeft een beeld hoeveel contacten met wie hebben plaatsgevonden.

Tabel 8: Aantal contacten in verband met thuiszitten naar personen/instanties

Personen/instanties	Aantal	%
Onderwijs	986	34,6
Jongere/ouders	651	22,8
Hulpverlening	381	13,4
Justitie	177	6,2
Overleggroep	124	4,3
Geestelijke gezondheidszorg	108	3,8
Opvangproject	80	2,8
Overige	344	12,1
Totaal	2851	100,0

Tabel 9 geeft aan in welke maanden contact heeft plaatsgevonden met betrekking tot de thuiszitters. Het gaat ook om contacten in de periode voor het thuiszitten.

Tabel 9: Aantal contacten per maand

Maand	2006	2007	2008	2009	2010	Totaal	%
Januari		8	58	114	129	309	10,8
Februari		8	57	116	133	314	11,0
Maart	1	6	67	105	118	297	10,4
April	4	9	54	106	129	302	10,6
Mei	2	3	26	71	76	178	6,2
Juni	11	2	63	89	76	241	8,5
Juli	1	4	28	94	14	141	4,9
Augustus	2		33	57		92	3,2
September	2	17	111	127		257	9,0
Oktober	2	32	76	133		243	8,5
November	3	37	86	135		261	9,2
December	5	38	66	107		216	7,5
Totaal	33	164	725	1254	675	2851	100,0

Tabel 10 geeft aan op welke wijze het contact verliep. Zo was er 938 keer e-mail contact, waarvan 111 keer met de thuiszitter of diens ouders en 827 met andere professionals.

Tabel 10: Contacten met jongere/ouders en professionals naar soort

Soort contact	Jongere/ouders	Professionals	Totaal	%
Huisbezoek	29		29	1,0
Gesprek op kantoor	106	50	156	5,5
Gesprek op locatie	16	185	201	7,1
Telefonisch	232	578	810	28,4
E-mail	111	827	938	32,9
Brief	74	76	150	5,3
Verzuimmelding		115	115	4,0
Onbekend	73	323	396	13,9
Geen contact	19	37	56	2,0
Totaal	660	2191	2851	100,0

Voorafgaand relatief verzuim

Tabel 11 geeft aan of thuiszitters voor de periode van het langdurig verzuim al een keer contact hadden gehad met leerlicht. Tevens laat het zien in hoeverre het eerste contact al meer dan een jaar voor het thuiszitten heeft plaatsgehad.

Tabel 11: Contacten met leerlicht voorafgaand aan periode thuiszitten

Eerdere contacten	Thuiszitters	> 12 maanden	%
Geen	52		47,3
1 keer	20	17	18,2
2 - 10 keer	26	14	23,6
11 - 40 keer	12	12*	10,9
Totaal	110		100,0

* Eerste contact heeft een jaar voor het thuiszitten plaatsgevonden

Probleemanalyse

In het onderzoek is gezien of er in het dossier een diagnose van de problematiek van de thuiszitter is gemaakt. Tabel 12 geeft de uitkomsten weer, waarbij tevens gespecificeerd is naar de acties om tot een diagnose te komen. 70 Procent van de dossiers bevatte geen diagnose, 30 procent wel.

Tabel 12: Gestelde diagnoses en gedane verzoeken daartoe

Diagnose	Aantal dossiers	%
Niets gemeld over diagnose	57	51,8
Wel gevraagd, geen antwoord	11	10,0
Geen onderzoek, wel idee	9	8,2
Samengevat: GEEN diagnose	77	70,0
Al eerder bekend	13	11,8
Onderzoek en antwoord	13	11,8
Vraag en antwoord	7	6,4
Samengevat: WEL diagnose	33	30,0
Totaal	110	100,0

Problematiek

Tabel 13 toont een overzicht van het aantal problemen waarmee thuiszitters te maken hadden. Het blijkt dat meer dan de helft van de thuiszitters met drie of meer problemen kampte.

Tabel 13: Aantal problemen per thuiszitter

Aantal problemen	Aantal thuiszitters	%
1	16	14,5
2	32	29,1
3	32	29,1
4	14	12,7
5	16	14,5
Totaal	110	100,0

Tabel 14 geeft aan met wat voor soort problemen de thuiszitters kampten.

Tabel 14: Aantal problemen per categorie problemen

Probleem	Omschrijving	Totaal	%
Psychisch	(Vermoedens van) angsten, fobieën, psychisch ongemak, psychiatrische stoornis	74	23,6
Gedrag	Problematisch gedrag naar anderen	53	16,9
Wachten	Het opnemende instituut is niet in staat direct te reageren	39	12,4
Bureaucratie	Regel en procedures die geen rekening houden met de problematiek van de jongere	38	12,1
Thuisituatie	Ontbreken structuur, onvoldoende houvast, onrust, gebroken gezin, ouders met psychiatrische stoornis	37	11,8
Begaafdheid	Hoge of lage begaafdheid (< 85 of > 120)	29	9,2
Medisch	Klachten die een medisch behandeling vereisen en een sterke impact hebben op het welbevinden van de jongere	24	7,6
Drugs	(Sterk vermoeden van) gebruik van soft en/of hard drugs of overmatig alcohol gebruik	10	3,2
Criminaliteit	Veelvuldige contacten met de politie in verband met misdrijven die verder gaan dan winkeldiefstal of het gedrag op straat in een hangjongerengroep	10	3,2
Totaal		314	100,0

Ingrado draagt als landelijke brancheorganisatie actief bij aan het beschermen van het recht op onderwijs. Ingrado wil dit bereiken door het bevorderen van effectief beleid voor de participatie van jeugdigen in onderwijs en werk, en van goede voorwaarden voor het werk van haar leden.

